

SÄKERHET OCH BEREDSKAP

Beredskapsveckan är återkommande vecka 39 varje år. Vi har samlat några förslag som du som lärare kan använda i klassrummet. Program om terrorhot, klimatkris och samhällsviktiga funktioner och verksamheter.

Allt material kan du strömma avgiftsfritt från Mediecenter Värmland!

Filmerna är direktlänkade till SLIPlay – ctrl-klicka på titeln och strömma!

OM MEDIECENTER VÄRMLAND

Mediecenter Värmland är länets gemensamma mediebänk!
Här kan alla medlemmar, från barnomsorg till vuxenfortbildning,
avgiftsfritt välja bland cirka 25.000 titlar.

Mediecenter Värmland tillhandahåller inköpt film, UR:s radio/tv-program och robotar. Hos oss kan du även beställa talböcker – vi har tillgång till mer än 100.000 böcker från Legimus.

HUR BESTÄLLER JAG?

Du hittar hela vårt utbud i vår internetkatalog sliplay.se/mediecentervarmland.

För att strömma eller beställa material via webben måste du skapa ett konto!
Har du några funderingar, ring oss på 010-833 10 60 eller skicka en e-post till
mcv@regionvarmland.se

OBS! Dina elever kan också göra konto på SLIPlay och strömma själva! (elevinloggning)

Gör så här för att skapa konto:

Gå till sliplay.se/mediecentervarmland. Klicka på "Bli medlem här". Fyll i dina uppgifter och klicka på "gå vidare". Du får nu en e-post med en länk som du ska följa. Där får du fylla i ytterligare några uppgifter samt välja lösenord. När du sparat är din registrering klar och så fort vi godkänt din registrering (under kontorstid) kan du börja använda ditt konto.

Du kan också välja något av de single-sign-on-alternativ som finns – ytterligare information om hur du gör hittar du [här!](#)

Dina elever kan också göra egna konton på sliplay.se/mediecentervarmland och strömma programmen direkt i sina datorer, smartphones eller iPads. En annorlunda läxa kanske..?
De skapar sina konton på samma sätt som pedagogerna och när detta är klart måste du godkänna deras konto. Du hittar deras ansökningar under "elevregistreringar" på din SLI-Play-inloggning (under ditt namn). OBS! Godkänn bara de elever som är dina!

[Här hittar du en lathund för dina elever!](#)

Målgruppen är en rekommendation från oss och leverantören. Det är du som pedagog som avgör för vilka åldrar du vill visa filmen!

FILMER

Filmerna presenteras i åldersordning – från lågstadiet till gymnasiet.

Evas superkoll - säsong 2 - Myndighet

Eva Funck ger sig ut i verkligheten för att förklara och berätta om allt det där vi har omkring oss, men inte riktigt vet varför det finns. Del 15: Myndighet. Eva presenterar vår alldeles nya myndighet, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, och förklarar vad de har med t.ex. lekplatser att göra.

Speltid: 13 min. **Målgrupp:** 6–12 år. **Utförande:** Strömmande

Mediesnacket - Krisinformation till barn

Mediesnacket pratar om webbplatsen krisinformation.se som nyligen startat en sida specifikt riktad till barn. Här förmedlas information från myndigheter och andra ansvariga i samband med kris eller allvarlig händelse.

Speltid: 2 min. **Målgrupp:** 10–12 år. **Utförande:** Strömmande

Mediesnacket - Cyberattacker

Pontus Johnson, professor i cybersäkerhet, förklarar varför det har pratats mycket om cyberattacker den senaste tiden och hur det hänger ihop med kriget i Ukraina.

Speltid: 3 min. **Målgrupp:** 10–12 år. **Utförande:** Strömmande

Cybersäkerhet – Skydd för det digitala samhället

Bara under de senaste åren har hoten mot den digitala teknologin ökat lavinartat. Butiker tvingas stänga när kassasystemet inte fungerar. Det går inte att swisha. Internetbedrägerier drabbar alla åldrar. I den här filmen går vi igenom några av de hot och brott som vi kan råka ut för och vilka det är som ligger bakom. Vi tar också reda på några enkla steg vi själva kan tänka på men också vad myndigheter gör för att bygga cybersäkerhet.

Speltid: 10 min. **Målgrupp:** från 10 år. **Utförande:** Strömmande

Samhällsviktiga funktioner och verksamheter

Viktiga samhällsfunktioner är sådana som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller samhällets säkerhet. De här funktionerna upprätthålls i sin tur av samhällsviktiga verksamheter och de ska vi förklara lite närmare. Att veta vilka de

samhällsviktiga funktionerna är, blir särskilt viktiga för att prioritera rätt. När till exempel en pandemi bryter ut, vid strömavbrott eller en stor skogsbrand. Vi såg hur viktigt det var när det blev snökaos på E22 i södra Sverige januari 2024. Vi tar reda på mer i den här filmen.

Speltid: 11 min. **Målgrupp:** från 10 år. **Utförande:** Strömmande

Skogsbränder – ett allt större hot?

Skogsbränder kan orsaka stora skador, inte bara på skogen. För bostäder kan också brinna ned och människor kan dö av brand och rök. I Australien och i Kalifornien i USA brinner det ofta i skogen på grund av torka. Människan är den vanligaste orsaken till skogsbränder, som i Amazonas regnskog där regnskog eldas bort för att få odlingsyta. Men även Sverige drabbas av skogsbränder, fimpar lämnas, folk grillar, tåg eller skogsmaskiner kan avge gnistor. Fast blixtnedslag kan också orsaka skogsbrand. Går det att förebygga skogsbränder och hur släcks de? Vilka arter kan försvinna efter en skogsbrand och vilka växter och djur börjar istället trivas? Filmen möter det globala målet 13 - Bekämpa klimatförändringarna.

Speltid: 13 min. **Målgrupp:** från 10 år. **Utförande:** Strömmande

Viktigt meddelande till allmänheten – och Hesa Fredrik

Viktigt meddelande till allmänheten, eller VMA, är ett varningssystem som snabbt uppmärksammar allmänheten om någonting allvarligt har hänt. Något som kan hota liv, hälsa, egendom eller miljö. Filmen förklarar hur systemet fungerar och vad vi förväntas göra när ett VMA skickas ut. Vi träffar de som ansvarar för att skicka ut VMA och

får hjälp att besvara vanliga frågor om systemet. Vi får även följa med och besöka Hesa Fredrik!

Speltid: 12 min. **Målgrupp:** 11–16 år. **Utförande:** Strömmande

Eleverna kan göra egna konton och strömma media på vår SLIPlay-sida!

Här hittar du en [lathund](#) till hur man skapar elevkonto!

Totalförsvaret del 1 – Militärt försvar

Vi lever i oroliga tider, konflikter sker så pass nära oss att vi kan ställas mot det faktum att vårt land blir drabbat. Men dessa konflikter är inte det enda som kan komma att påverka oss, naturkatastrofer, krig och sabotage är påtagligt och något vi måste vara förberedda på. Skulle en katastrof drabba oss oavsett vilken kategori den går under så måste vi vara förberedda för att

kunna hantera den på bästa sätt. Här kommer de olika delarna av vårt totalförsvar in, vi alla behövs och alla spelar en viktig del för att få försvaret att fungera oavsett vilken nivå det är på. Vi är nämligen alla beroende av varandra.

Speltid: 14 min. **Målgrupp:** från 12 år. **Utförande:** Strömmande.

Totalförsvarets del 2 – Civilt försvar

I totalförsvarsplikten är delen om det civila försvaret det som kanske påverkar oss som privatpersoner mest. Är vårt samhälle skyddat och förberett kommer vi stå emot allt från naturkatastrofer till krig bättre. Men vad gör vi egentligen för att vårt samhälle ska vara förberett på det värsta? Vi har civila personer runt om i hela landet som har en krigsutbildning och vet

var de ska befinna sig om kriget skulle komma. Skolan lär oss om politisk påverkan och propaganda för att samhället inte ska kunna styras av kampanjer och massmedia. Vi lär oss alltså redan i skolan att inte styras av det som sägs i media samt vara kritiska till det som skrivs.

Speltid: 14 min. **Målgrupp:** från 12 år. **Utförande:** Strömmande.

Bakgrunder – Alliansfrihet och neutralitet

Sverige ansökte om medlemskap i Nato 2022 och har nu blivit antagna. I och med det bryter Sverige drygt 200 år av alliansfrihet och neutralitet, ett världsrekord. Men vad har alliansfriheten betytt och har vi verkligen varit helt neutrala ända tills nu? Och vad blir det för skillnad när vi ingår i Nato? Vi förklarar begreppen och gör nedslag i vår historia.

Speltid: 6 min. **Målgrupp:** 13–16 år. **Utförande:** Strömmande.

Bakgrunder – Krigets lagar

Ukraina angreps av Ryssland den 24 februari 2022. Bostadsområden, sjukhus och skolor har blivit angripna med raketer och bomber. Vad får man egentligen göra i krig? Finns det regler för krig och vem ser till att de följs?

Speltid: 6 min. **Målgrupp:** 13–16 år. **Utförande:** Strömmande.

Bakgrunder - Totalförsvaret

Totalförsvaret består av två delar - det militära försvaret och civilt försvar. De har olika uppgifter i fredstid, under kris och i krig. Vi tar upp frågan om vad den enskilde medborgaren har för ansvar vid krig eller höjd beredskap. En viktig del är hur vi hanterar information och påverkan. Begreppen desinformation, påverkan, källkritik och källtillit förklaras. Vi får även konkreta tips på hur vi bör

agera för att avslöja desinformation och hur vi kan hitta rätt källor för informationsinhämtning.

Speltid: 6 min. **Målgrupp:** 13–16 år. **Utförande:** Strömmande.

Bakgrunder - Vad är Nato?

Bakgrunder - Sverige i Nato

Nato är en försvarsallians som bildades 1949 som ett gemensamt försvar mot dåvarande Sovjetunionen. Alliansen består idag av över 30 nationer. Vi berättar om bakgrunden till Nato, vad som krävs för att få vara med och vilka garantier man har som medlemsstat.

Speltid: 2x6 min. **Målgrupp:** 13–16 år. **Utförande:** Strömmande.

All rätt i världen - Yttrandefrihet

I Sverige har vi rätt att uttrycka vår åsikt fritt. Vi har rätt att skriva om och kritisera våra politiker utan att bli straffade. Ingen censurerar oss när vi genom debatt och i tal och skrift vill vara med och förändra i vårt samhälle. Det här är en del av vår demokrati och även i enlighet med de mänskliga rättigheterna. Det kallas yttrandefrihet. Men med denna frihet och rättighet följer också vissa

skyldigheter. Vi får till exempel inte hetsa mot en folkgrupp, som till exempel judar, homosexuella eller etniska grupper. Vi får inte heller förtala en person. Yttrandefriheten har alltså gränser. Men det kan i vissa fall vara svårt att avgöra var den här gränsen går. Vem bestämmer egentligen vad som får sägas och inte sägas i ett fritt samhälle? Varför är det viktigt att gränsen finns? Och vad händer om man går över den? Vi träffar Lotta Gröning som är debattredaktör på Aftonbladet och som varje dag måste ta ställning kring vad som ska publiceras och vad som läggs åt sidan. Expert är justitiekansler Göran Lambertz. Programmet anknyter till artikel 19 i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna.

Speltid: 4 min. **Målgrupp:** 13–16 år. **Utförande:** Strömmande.

TALBÖCKER!

Har du elever i behov av särskilt stöd?

Du kan avgiftsfritt låna skönlitterära talböcker på usb från Mediecenter.

Vi har alla böcker du hittar hos [Legimus](http://www.regionvarmland.se/legimus). Läs mer på vår hemsida –

<http://www.regionvarmland.se/mediecenter/talbocker/>

MSB – Om krishantering: krisen kräver kommunikation

Denna film kan användas för seminarier eller utbildning för att inleda en diskussion om behovet av kriskommunikation före, under och efter en kris eller allvarlig olycka. Deponerad av MSB - Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Speltid: 8 min. **Målgrupp:** från 14 år. **Utförande:** Strömmande

MSB – Om krishantering: att vara beredd är allt

En "eye-opener" som sätter fingret på utmaningen i att hantera kriser och allvarliga olyckor både inom och utanför EU:s gränser. Filmen kan användas för utbildning eller seminarier för att inleda en diskussion om hur samhället kan förbereda sig för framtida kriser. Deponerad av MSB - Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Speltid: 7 min. **Målgrupp:** från 14 år. **Utförande:** Strömmande

Försvaret av Sverige

Programledaren Melker Becker tar upp frågor kopplade till Sveriges försvar och förklarar vad säkerhetspolitik egentligen är och varför Sverige har valt att gå med i Nato. Du får veta mer om hur vårt totalförsvar fungerar, alltså hur hela samhället ska hjälpa till om något allvarligt händer. Vi pratar också om plikt och vad det egentligen är vi ska försvara i händelse av krig.

Programmen är producerade för att passa elever i gymnasieskolan. Finns även teckenspråkstolkat och syntolkat.

Speltid: 4x18 min. **Målgrupp:** från 16 år. **Utförande:** Strömmande

Rubriker:

Totalförsvaret
Vad ska vi försvara

Att göra sin plikt
Nato

Temabladen är till för att inspirera dig och underlätta för dig i ditt arbete. De innehåller tips på material och länkar inom resp. område.

Allt är länkat till Mediekatalogen!

Du hittar fler temablad på vår hemsida www.regionvarmland.se/mediecenter

Har du andra områden du vill ha ett temablad till?

E-posta eller ring oss så hjälper vi dig!

Sverige, krisen och jag

Kristoffer Ahonen Appelquist ger sig ut på resa genom Sverige för att söka svar på hur beredskapen för oroande framtidsscenarion ser ut. Vi har alla hört om den höjda terrorhotnivån, om att kriget kan komma till Sverige och att vi måste preppa. Om vi till det adderar den massiva strömmen av desinformation som vi matas med, klimatkrisen och risken för ännu en pandemi så

kan det bli lite mycket för vem som helst. Kristoffer träffar forskare, makthavare, psykologer och vanligt folk i sin jakt på kunskap. Finns även teckenspråkstolkat och syntolkat.

Speltid: 6x28 min. **Målgrupp:** vux. **Utförande:** Strömmande

Rubriker:

Kriget kommer – eller?

Prepping – är du redo?

Terrorhotet – när ska vi bli rädda?

Pandemier – är vi förberedda?

Klimatkrisen – vad väntar vi på?

Fake news vem eller vad kan vi lita på?

Herman och krisen – om zombier, beredskap och att må lite bättre

Herman Geijer är folkbildare, föreläsare och expert på beredskap och överlevnad. Han har skrivit flera böcker om krisberedskap – ofta med zombies som pedagogiskt verktyg. Han menar att vår bästa förberedelse för krisen är att leva lite lugnare, konsumera lite mindre och hitta det vi faktiskt gillar att göra.

Speltid: 5 min. **Målgrupp:** vux. **Utförande:** Strömmande

Jag och mina grannar

Vi får följa med reportern Sigrid som söker svar på hur man kan göra för att förbereda sig för kriser av olika slag genom att ta vara på sitt lokala sammanhang. Hur, och med vad, kan jag börja? Vi träffar på några engagerade grupper i olika sammanhang och med olika syften, men alla har de gemensamt att de lär och utvecklas tillsammans. Kan det kallas social beredskap?

Speltid: 3x12 min. **Målgrupp:** vux. **Utförande:** Strömmande

Rubriker:

Lokalt engagemang i Husby

Hunden i krisen

Nätverksodling i stan

RADIOPROGRAM

Tänk till – podden: Vad är grejen med lumpentjejer?

Vi träffar tre tjejer som gör värnplikt ihop med trettio killar. Vi snackar om att ha en maktposition som tjej, smink i fält och att vara den enda rasifierade. Hur hanterar man den grabbiga jargongen? Måste man raka bort sitt hår? Och varför är man beredd att dö för sitt land?

Speltid: 35 min. **Målgrupp:** från 16 år. **Utförande:** Strömmande ljud

Fabriken – Ständiga "driftstörningar" och cyberattacker – hur mår Sveriges beredskap?

Under våren har bank-id, Swish och flera av storbankerna utsatts för cyberangrepp som skapat störningar i apparnas funktioner. Överbelastningsattacker sker allt oftare och med allt tätare mellanrum ligger hemsidor nere. Men varför händer det just nu – och vad gör Sverige för att skydda oss mot dem? Gäster är

Pontus Johnson som är professor i cybersäkerhet vid KTH och tech-strategen Paulina Modlitba som förklarar hur de digitala angreppen riskerar att få vårt samhälle ur balans.

Speltid: 29 min. **Målgrupp:** vux. **Utförande:** Strömmande ljud

Fabriken – Är VPN-användare internets hypokondriker?

Bara för att du är paranoid betyder det inte att du inte är förföljd, sägs det. Cyberattacker och omfattande it-problem har den senaste tiden avlöst varandra med hög intensitet. VPN är en tjänst som ska kunna skydda ens identitet på nätet, men kan man verkligen lita på att det fungerar? Gäster är cybersäkerhetsexperten Marcus Murray och psykolog Siri Helle som pratar om säkerhet på nätet och om varför vissa tycker att VPN är viktigt och andra inte. Sidekick är Johan T Karlsson.

Speltid: 29 min. **Målgrupp:** vux. **Utförande:** Strömmande ljud

Skolministeriet – Hur säker kan en skola vara?

Attacken på skolan Kronan i Trollhättan 2015 krävde tre människoliv och blev en väckarklocka för många. Dödligt våld kan ske även på svenska skolor. Men på många håll saknade skolpersonalen utbildning i hur man ska agera vid det som kallas "pågående dödligt våld". Hur ser säkerhetsarbetet på svenska skolor ut idag, två år efter attacken mot Kronan? Vad kan man egentligen förbereda sig på? Och är den traditionella öppenheten i svenska skolor numera ett minne blott?

Speltid: 29 min. **Målgrupp:** vux. **Utförande:** Strömmande ljud

LÄNKTIPS

[MSB – Myndigheten för samhällsskydd och beredskap](#)

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps verksamhet ska bidra till att uppfylla målet för civilt försvar och det övergripande målet för totalförsvaret samt målen för skydd mot olyckor och krisberedskap.

[MSB - Skolmaterial](#)

Här kan du som arbetar inom förskola, grundskola och gymnasium få tips på material om samhällets och den enskildes säkerhet och beredskap vid olyckor, kriser och krig. Materialet vill inspirera till lärande om hot och risker såväl i vardagen som ur ett nationellt och globalt perspektiv.

[MSB - Beredskapsveckan](#)

Här kan du läsa mer om vad som händer under Beredskapsveckan (vecka 39) varje år.

[Försvarmakten](#)

Försvarmaktens uppdrag är omfattande och det avspeglas också i verksamheten som omfattar allt från skarpa insatser i krigssituationer till sommaraktiviteter för ungdomar och att vakta de kungliga slotten. Här kan du läsa mer om Försvarmaktens verksamhet.

[Krisinformation](#)

Krisinformation.se är en webbplats som förmedlar information från myndigheter och andra ansvariga i samband med en kris eller allvarlig händelse.

**Har du och dina kollegor koll på vad Mediecenter
har att erbjuda er?**

Om inte kommer vi gärna och berättar om vår verksamhet! Vi går också igenom
SLIPlay och alla dess funktioner.

HÖR AV ER SÅ BOKAR VI IN ETT BESÖK!

Tfn.010-833 10 60, mcv@regionvarmland.se